

Inbjudan till att inkomma med undersökningsplan och kostnadsberäkning för arkeologisk undersökning av fornlämning L1941:2504, Uppsala kommun, Uppsala län

Länsstyrelsen i Uppsala län har för avsikt att fatta beslut om arkeologisk undersökning av fornlämning L1941:2504, inom fastigheten Fullerö 65:1, Uppsala kommun, Uppsala län. Åtgärden utförs inför byggnation av verksamhet inom ett större industri- och verksamhetsområde (Figur 1–2).

Ni inbjuds därför att lämna anbud i form av en undersökningsplan med kostnadsberäkning för en sådan undersökning. Den arkeologiska undersökningen ska utföras under år 2024 under förutsättning att företagaren ombesörjt att undersökaren har tillträde till marken såväl praktiskt som juridiskt.

Länsstyrelsen bedömer att kostnaden för den arkeologiska undersökningen kommer att överstiga 20 prisbasbelopp (Pbb). Anbudsförfarande vid val av undersökare ska då tillämpas. Se **anbudsföreskrifter** (sid 2ff).

Till inbjudan hör även mall för **Undersökningsplan** (bilaga 1) och mall för **Kostnadsberäkning** (bilaga 2). Använd de digitalt översända mallarna för er undersökningsplan respektive er kostnadsberäkning.

Beslut om arkeologisk undersökning kommer att fattas med stöd av 2 kap 12, 13 och 14 §§ kulturmiljölagen (1988:950) och Riksantikvarieämbetets föreskrifter och allmänna råd om uppdragsarkeologi (KRFS 2017:1). Val av undersökare sker i enlighet med 19–20 §§ i Riksantikvarieämbetets föreskrifter och allmänna råd om uppdragsarkeologi (KRFS 2017:1) samt 7 § kulturmiljöförordningen (1988:1188).

Praktiska frågor kring etablering, möjligheten till ström och hur och på vilket sätt jordmassor ska dumpas hänvisas till Urbanica AB. Kontaktuppgifter anges sist i inbjudan.

Anbudsföreskrifter

Tidsaspekter

Anbudet **ska senast fredagen den 30 augusti år 2024** ha inkommit till:

Länsstyrelsen i Uppsala län
Registrator
751 86 Uppsala

För sent inkomna anbud kommer inte att beaktas.

Länsstyrelsen förbehåller sig rätten att avbryta urvalsförfarandet och förkasta samtliga anbud.

Länsstyrelsen har för avsikt att avsluta utvärderingen av anbudet och fatta beslut preliminärt under vecka 39, år 2024.

Inlämnande

Anbudet **ska** vara skriftligt och förseglat i ett anonymt ytterkuvert samt märkt med: "ANBUD: Arkeologisk undersökning Fullerö diarienummer 431-375-2023".

Ytterkuvertet **ska** innehålla två förseglade kuvert försedda med anbudsgivarens namn och/eller logotyp.

Det ena kuvertet **ska** innehålla undersökningsplanen utskriven i ett exemplar. Kuvertet märks med: "UNDERSÖKNINGSPLAN: Arkeologisk undersökning – Arkeologisk undersökning Fullerö diarienummer 431-375-2023".

Det andra kuvertet **ska** innehålla kostnadsberäkningen utskriven i ett exemplar, kuvertet märks med: "KOSTNADSBERÄKNING: Arkeologisk undersökning – Arkeologisk undersökning Fullerö diarienummer 431-375-2023".

Häfta inte ihop handlingarna.

Anbudets innehåll

Samtliga **ska**-satser i detta avsnitt ska uppfyllas.

- Anbud i form av undersökningsplan och kostnadsberäkning **ska** upprättas utifrån förfrågningsunderlag med kravspecifikation nedan.
- Anbudsgivaren **ska** lämna anbud i form av undersökningsplan och kostnadsberäkning i utskrivet format. Anbudet **ska** upprättas i bifogade digitala mallar (Bilaga 1–2).
- Anbudsgivaren **ska** infoga företagsnamn och/eller logotyp överst på varje sida i undersökningsplan och kostnadsberäkning.

- Undersökningsplan och kostnadsberäkning **ska** undertecknas av tilltänkt projektledare och ansvarig chef.
- Undersökare som inte lämnat in kompetensredovisning och intresseanmälan för att utföra arkeologiska uppdrag i länet för år 2024 **ska** inkomma med sådan före anbudstidens utgång, upprättad enligt de mallar som finns på Länsstyrelsens hemsida. De undersökare som till Länsstyrelsen tidigare lämnat in omnämnd dokumentation **ska** endast ange eventuella kompletteringar eller förändringar av betydelse.
- Anbudsgivaren **ska** besvara samtliga frågor och bifoga efterfrågad dokumentation med anbudet. Alla efterfrågade uppgifter **ska** finnas med i undersökningsplan och kostnadsberäkning i enlighet med detta förfrågningsunderlag med kravspecifikation och i bilagda mallar.
- Anbudet **ska** vara skrivet på svenska.
- Anbudet **ska** vara sidnumrerat och logga ska finnas på varje sida.

Ofullständigt besvarade anbud kan uteslutas från urvalsförfarandet.

Anbudsprövning och utvärdering

Urvalsförfarandet genomförs av Länsstyrelsen och vår arbetsprocess följer nedanstående steg:

Först provas att anbudet inkommit i rätt tid och uppfyller de **ska**-satser som gäller enligt anbudsföreskrifterna och övriga krav som ställts på anbudsgivaren. Länsstyrelsen kan begära kompletteringar/förtydliganden, förutsatt att de inte förändrar innehållet i tidigare inlämnade uppgifter.

Därefter bedöms och betygssätts anbudet av Länsstyrelsen. Följande fem utvärderingskriterier kommer att användas: 1) Kompetens – företag och personal, 2) Vetenskaplig relevans, 3) Genomförande (förståelse av uppdraget, metodval och analyser), 4) Förmedling och 5) Kostnad.

Av matrisen nedan framgår hur dessa kriterier kommer att utvärderas.

Bedömningen av samtliga underkriterier (för punkt 1–5) görs utifrån en niogradig betygsskala (1,0 – 1,5 – 2,0 t.o.m. 5,0), där 5 = mycket bra och 1 = otillräcklig.

Underkriteriernas medelvärde, i form av ett decimaltal, utgör sedan huvudkriteriets poäng.

Kostnaderna poängsätts genom en beräkning. Anbudet med den lägsta kostnaden får det högsta möjliga betyget (5) och anbud med högre kostnad får lägre betyg, utifrån hur mycket de överstiger den lägsta kostnaden. Ett relationstal (kvoten) erhålls genom att det lägsta priset divideras med de andra respektive anbudsprisen. Betyget för respektive anbud fås genom att relationstalet multipliceras med 5 enligt betygsskalan. (Lägst anbudspris/aktuellt anbudspris = relationstal. Relationstal × 5 = betyg avrundat till två decimaler). Poängen för varje kostnad erhålls genom att betyget multipliceras med viktningen/procentsatsen för kostnaden. Slutligen gör Länsstyrelsen en samlad bedömning utifrån undersökningsplan och kostnadsberäkning. Då granskas rimligheten i beräknad tidsåtgång för olika moment i relation till genomförandeplanen.

Anbudets angivna kostnad ska vara rimlig i förhållande till undersökningsplanens genomförande. Om de beräknade resurserna bedöms som för höga eller för låga i förhållande till planerade åtgärder kan betygspoängen sänkas i omdömet för genomförande.

Kriterierna tillmäts olika stor betydelse och är därför viktade. För att erhålla resultatpoängen multipliceras bedömningspoängen för varje kriterium med en procentsats enligt följande: *Genomförande 35 %, Vetenskaplig relevans 30 %, Kostnad 20 %, Kompetens 10 % Förmedling 5 %.*

Kostnad för konservering kommer att undantas vid prisjämförelse.

Om kostnadsberäkningen bedöms som orealistisk utesluts anbudet från anbudsförfarandet.

Det anbud antas, som har högst bedömningspoäng sammanlagt (maximalt 10) för de fyra utvärderingskriterierna.

Det kan bli aktuellt med överläggning om undersökningsplan och kostnader när Länsstyrelsen tagit ställning till vem som bör tilldelas uppdraget. Länsstyrelsen kan även förhandla med flera anbudsgivare om deras anbud bedöms som jämn goda, d v s om anbuderna har fått samma bedömningspoäng.

Beslut fattas efter samråd med uppdragsgivaren Urbanica AB som först ska ha informerats om kostnadsansvaret. Samtliga anbudsgivare kommer att meddelas skriftligen via e-post. Till beslutet bifogas ett utvärderingsprotokoll.

Utvärderingskriterier	Betyg	Viktning	Bedömningspoäng (max)
<u>1. Kompetens</u> Företagets och personalens (i första hand projektledningens) erfarenhet av och förmåga att genomföra, bearbeta och rapportera undersökningar av motsvarande karaktär, omfattning och komplexitet bedöms utifrån inlämnade uppgifter, publicerade undersökningsresultat och Länsstyrelsens erfarenheter av tidigare genomförda uppdrag.	1–5	10 %	0,5
<u>2. Vetenskaplig relevans</u> Undersökarens: - förståelse av fornlämningarna i dess naturgeografiska och kulturhistoriska sammanhang. - förståelse för aktuellt forskningsläge.	1–5	30 %	1,5
<u>3. Genomförande</u> Undersökarens: - redovisad planering. - redovisad förståelse för uppdragets förutsättningar. - val av metoder och analyser och dess relevans utifrån fornlämningarnas förutsättningar och - tid och dess rimlighet i relation till planerade insatser. - ambitionsnivå i förhållande till fornlämningarna och Länsstyrelsens krav. - de syften som ska uppfyllas.	1–5	35 %	1,75
<u>4. Förmedling</u> - Förmedling bedöms utifrån hur anbudsgivarens förmedlingsstrategi och plan för populärvetenskaplig sammanfattning står i proportion till undersökningens förutsättningar och målgruppernas behov, samt innehållets relevans. - Rapportering bedöms utifrån hur väl anbudsgivarens planerade utformning och rapportstruktur överensstämmer med länsstyrelsens kravspecifikation.	1–5	5%	0,25
<u>5. Kostnad</u>	>1–5	20 %	1

Frågor

Frågor med anledning av anbudsförfrågan **ska senast måndag den 16 augusti 2024**

ställas per e-post till: ulf.fransson@lansstyrelsen.se

E-posten ska rubriceras "Fråga gällande anbud Arkeologisk undersökning Fullerö diarienummer 431-375-2023". Frågor och svar offentliggörs på Länsstyrelsens hemsida.

Beskrivning av uppdraget och fornlämningen

Urbanica AB har ansökt om tillstånd till ingrepp i fornlämningen L1941:2504. De planerat att bygga kvartersmark på området med kommersiella lokaler och tillhörande infrastruktur. Området ligger direkt öst om E4 i Fullerö, Uppsala kommun (Figur 1-2). Inför ett beslut om tillstånd till ingrepp i fornlämning bedömer Länsstyrelsen att det krävs en arkeologisk undersökning av den kvarvarande delen av fornlämningen. Uppdraget består av att undersöka och ta bort fornlämningen genom en arkeologisk undersökning.

Områden kring Fullerö är mycket fornlämningsrikt, främst på gravar- och boplatssområden från brons- och järnåldern. Utspridda över området finns även spridda lösfynd med äldre datering till neolitikum. Genomgångar finns i Lindkvist & Andersson (2008), Lindkvist (2009:9ff, Fig. 4-5), Björk & Larsson (2012:12ff, Fig. 4-7), Lindkvist & Svenman (2018: 11ff, 65ff, Fig. 5-6, tabell 5) och Norrgren & Gustafsson (2022:8ff, Fig. 3-4).

Den nu aktuella undersökningsytan (Figur 2) genomgick en slutlig förundersökning 2022 (Norrgren & Gustafsson 2022). Resultatet visar på en koncentration av lämningar som nu omfattas av den aktuella undersökningsytan. I de omgivande delarna av den äldre avgränsningen av fornlämningen L1941:2504 registrerades spridda platser med mindre kulturlager, härdar och ensamma stolphål. De har tidigare undersökts och tagits bort och har tolkats som utmarksaktiviteter som hör samman med det större boplatssområdet (Norrgren & Gustafsson 2022: 16, 22ff, 27, Fig. 8, 18, 20, 22).

På den aktuella undersökningsytan konstaterades 33 stolphål, 10 härdar en handfull gropar och en brunn. På området sydöstra del framkom två mindre skärvstenslager med ett enkelt lager av skärvig sten. Ett på 5x3,5 m och ett på 2,4x 1,4 meter (Norrgren & Gustafsson 2022: 22, Fig. 18). Till det kommer ett ytstort kulturlager med skärvig sten, sot, kol och bränd lera i undersökningsområdets norra halva. Lagret varierade i tjocklek mellan 0,05–0,6 meter, men också i intensitet. Det är delvis skadat i ytan av moderna schaktningsarbeten. En datering visade på yngre bronsålder (Norrgren & Gustafsson 2022: 17f, Fig. 9 & 11). I kulturlagret konstaterades inga tydliga huskonstruktioner, men två parallella hägnader. I ett av de stolphålen daterades träkol till yngre romersk järnålder (Norrgren & Gustafsson 2022:18f). I nordväst konstaterades en 4 meter stor nedgrävning som trots sitt ringa djup tolkades som en brunn. Lagerbildningen antydde att konstruktionen ursprungligen varit vattenfylld. Träkol från bottenskiktet är ¹⁴C-daterat till tidsspannet 50 f.Kr-120 e.Kr. (Norrgren & Gustafsson 2022:19).

Matjordslagren undersöktes med metalldetektor. Det resulterade i en del modernt och tidigmodernt material, men även i en vikt i järn som sannolikt dateras till järnåldern. (Norrgren & Gustafsson 2022:19). Till skillnad från den intilliggande undersökningen under dagens Kometvägen framkom bara enstaka brända ben (Norrgren & Gustafsson 2022: Stolphål 117) och ingen keramik på den nu aktuella undersökningsytan (jämför Lindkvist & Svenman 2018 nedan). Trots att det genomfördes en specialinventering efter hållristningar kunde det inte konstateras några lokaler på området (Norrgren & Gustafsson 2022:14, 16).

På undersökningsområdets sydöstra del bestod jordmånen av blockrik morän. I det området framkom flera ensamliggande härdar och stolphål samt ett mindre tredje skärvstenslager intill ett större flyttblock. Det sistnämnda är daterat till 1020–830 f.Kr. Det undersöktes och borttogs i samband med förundersökningen (Norrgren & Gustafsson 2022:20ff, Fig. 15). I samma område har också registrerats

en färdväg av hålvägskaraktär. Den ska enligt uppgift ha varit i bruk under modern tid (L1940:6737, Lindkvist 2009:21).

Avslutningsvis genomfördes utifrån förundersökningens resultat en ny avgränsning av fornlämningen L1941:2504. Det är denna yta som nu är aktuell för slutundersökning (Figur 2).

Fornlämningen L1941:2504 omfattade ursprungligen en betydligt större yta om 400x 170 meter på båda sidor av Kometvägen. Större delen av området är flackt och omfattas av lerjordar som tidigare utgjort odlingsmark. I öster och i söder omfattar fornlämningen de lägre delarna av de omgivande block- och moränrika höjdpartierna. De områdena har länge varit skogbevuxna men är idag avverkade. Stora delar av fornlämningen är idag bebyggd, eller under exploatering. Vad som återstår av fornlämningen är den nu aktuella undersökningsytan, samt ett mindre område i nordöst. Cirka 30–50 meter nordost om L1941:2504 har registrerats ytterligare ett grav- och boplatssområde med skärvstenshögar (L1941:3086 m.m.). De fornlämningarna är inte aktuella i detta uppdrag.

De västra och stora delar av de norra delarna av fornlämningen L1941:2504 har i omgångar förundersökts och senare undersökts och tagits bort (se sammanfattning Norrgren & Gustafsson 2022:12). På de högre liggande ytorna i söder och sydväst om L1941:2504 har det framkommit spridda fornlämningar som undersökts och tagits bort eller strukits i samband med undersökningarna (Lindkvist & Svenman 2018, Norrgren & Gustafsson 2022).

Stora delar av fornlämningen norr och under Kometvägen förundersöktes och slutundersöktes under 2010-talet (Lindkvist 2009, Lindkvist & Svenman 2018). Slutundersökningen koncentrerades till två större ytor, ett i nordväst och ett i sydöst (Lindkvist & Svenman 2018:24, Fig. 14). I nordväst, cirka 200 meter nordväst om den nu aktuella undersökningsytan, framkom ett treskeppigt stolphus som daterats till romersk järnålder (Lindkvist & Svenman 2018:6, 39ff, Fig. 16, 26).

Den sydöstra undersökningsytan anslöt i söder direkt till den nu aktuella undersökningsytan. Där framkom en mängd stolphål, gropar, kokgropar, härdar och brunnar. Särskilt betonades närvaron av flera skärvstenslager. Ett skärvstenslager överlagrade en grupp av gropar. De sistnämnda tolkades som lämningar efter en lertäkt, sannolikt med datering till bronsålderns mitt. I närheten fanns ytterligare ett skärvstenslager med ett större eldningslager i mittpartiet. Där framkom keramik och obrända ben varav två var från människa. I närheten framkom även en matlagningsugn med ytterligare benfragment. Området har tolkats som en plats för rituellt festande eller dylikt med datering till bronsåldern (Lindkvist & Svenman 2018:9, 43ff, 59f, Fig. 9, 17–20).

Fyndmaterialet omfattade bland annat 210 keramikskärvor, både med glättad och rabbad yta men också i några fall med hankar. Materialet är analyserat av Torbjörn Brorsson och dateras till yngre bronsåldern. Han har också analyserat lerans kvalitet i den ovan omnämnda lertäkten (Lindkvist & Svenman 2018:39, Bilaga 11). Fler av skärvstenslagren, lertäkterna och ugnarna som undersöktes 2018 framkom strax norr om den nordöstra delen av den nu aktuella undersökningsytan (Figure 2).

Referenser

Lindkvist, A & Andersson, Kent. 2008. *Fullerö park. Arkeologisk förstudie*. Fullerö 21:66, 21:57, Uppsala kommun, Gamla Uppsala socken, Uppland. SAU Rapport 2008:20. Uppsala.

Lindkvist, Ann 2009. *Fullerö park. Särskild arkeologisk utredning*. RAÄ 175:1-3, 674, Fullerö 21:66, 21:57, 21:49, Gamla Uppsala socken, Uppland. Societas Archaeologica Upsaliensis. SAU rapport 2009:13. Uppsala.

Lindkvist, Ann & Svenman, Emelie 2018. *3000 år under Fullerö huvudgata – Boplat, lertäkt och festplats. Arkeologisk förundersökning och undersökning*. Fornlämning Uppsala 602:1 och Uppsala 725, Uppsala socken, Uppland, Fullerö 21:66 och 21:49, Uppsala kommun, Uppsala län. Rapport SAU 2018:7.

Norrgren, Hampus & Gustafsson, Stefan 2022. *Boplatssområde i Fullerö. Arkeologisk förundersökning av boplatssområde L1941:2504*. Uppsala kommun, Uppsala socken, Uppsala län. Rapporter från Arkeologikonsult 2022:3591. Arkeologikonsult.

Undersökningens förutsättningar

Undersökningsområdet är cirka 100x150 meter stort och omfattar en cirka 15 160 m² (Figur 1–2). Området ligger i utkanten av Fyrisåns dalgång som domineras av flacka och uppodlade lermarker. Ett landskap som inramas av skogsklädda och moränrika höjdparter. Undersökningsområdet korsas av 30-meterskurvan, och mot nordväst sluttar marken sakta ner mot Fyrisåns dalgång. Den västra och mellersta delen av undersökningsytan domineras av flacka lerjordar som tidigare utgjort odlingsmark. I sydöst sker en tvär övergång till ett omgivande höjdparti i söder och öster. Där domineras marken av skogbevuxen blockrik morän med inslag av mycket stora flyttblock. Ytorna i öster, väster och i söder är idag under utbyggnad. Det finns därför ingen kvarvarande skog på undersökningsytan sydöstra del. I norr angränsar undersökningsområdet direkt till Kometvägen och en parallell cykel- och gångväg.

Förfrågningsunderlag

Syfte

Syftet med den arkeologiska undersökningen är att dokumentera forn lämningen på ett vetenskapligt sätt, ta till vara fornfynd, rapportera och förmedla resultaten för att skapa kunskap av relevans för myndigheter, forskning och allmänhet. Dokumentationsmaterialet och fynden ska bevaras för framtiden samt tolkas vetenskapligt och infogas i ett kulturhistoriskt sammanhang.

För att uppnå syftet behöver följande punkter besvaras:

- Undersök och dokumentera nyttjandet av platsen under olika tidshorisonter
- Undersök det ekonomiska, sociala och kulturella förhållandet mellan eventuella hus och olika verksamhetsområden på ytan
- Undersök förändringen av kopplingen mellan olika fyndkategorier och olika arbetsytor och andra företeelser som hus, avgränsade eller hägnade ytor odlingsmark, vägar och fälgator på ytan.
- Undersök om det förekommer förändringar och kontinuitet eller diskontinuitet över tid mellan olika ekonomiska, sociala och kulturella verksamheter på området.
- Undersök om det finns byggnadstekniska och/eller funktionella förändringar av bebyggelsen på undersökningsytan och samtida byggnader i närområdet.
- Undersök de kronologiska förhållandena och betydelsen av olika verksamheter på den aktuella undersökningen i relation till och resultaten från slutundersökningen från 2018 av ytan direkt norr om undersökningsområdet.

- Undersök om de olika verksamheterna som framkommer på undersökningsytan och de som framkom vid slutundersökningen 2018 kan sättas i relation till sakral verksamhet, och/alternativt om de visar på ekonomiska och sociala förhållanden.
- Undersök förhållandet mellan verksamheterna som bedrivits på undersökningsytan, och området som undersöktes direkt norr därom år 2018, med resultaten av de undersökningar som genomförts av utmarksverksamheten i närområdet
- Sätt in platsen och den verksamhet som bedrivs på området i relation till omgivningarna på en mer regional nivå.

Undersökningens kvalité

Arkeologiska undersökningen ska vara av vetenskapligt god kvalitet, enligt 2 kap. 13 § KML. Det innebär att undersökningen av fornlämningen görs med ett vetenskapligt arbetssätt och skapar kunskap av relevans för myndigheter, forskning och allmänhet. Det innebär att resultaten görs tillgängliga och användbara för olika intressenter.

Målgrupper

Målgrupper för undersökningen är främst forskarsamhället, allmänhet, företagaren och Länsstyrelsen. Till allmänheten räknas skolor och hembygdsföreningar.

Ambitionsnivå

Undersökningsplanens ambitionsnivå ska vara hög så att resultatet är en fullgod dokumentation av fornlämningen.

Tidsplan

Den arkeologiska undersökningen ska utföras under 2024 under förutsättning att företagaren har ombesörjt att ni har tillträde till marken såväl praktiskt som juridiskt.

Preliminär redovisning ska vara Länsstyrelsen tillhanda senast 3 veckor efter avslutat fältarbete. Manus för rapport ska vara Länsstyrelsen tillhanda senast 18 månader efter avslutat arbete.

Länsstyrelsen ska ha granskat manus senast 6 veckor efter manuset inkommit till Länsstyrelsen.

Rapport ska vara Länsstyrelsen tillhanda senast 2 månader efter att Länsstyrelsens godkänt manus.

Ekonomisk uppföljning ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast 3 månader efter inlämnad rapport.

Praktisk information

Företagaren ska ombesörja att området är tillgängligt för den arkeologiska åtgärden.

Inom undersökningsområdet krävs ingen avverkning eftersom de tidigare skogbevuxna ytorna redan är avverkade.

Det behöver inte utföras någon återställning/igenläggning av marken efter den arkeologiska undersökningen.

Miljöhänsyn

Ni ska i samband med transporter till och från undersökningsområdena samt vid grävningsarbetena beakta att belastningen på miljön ska bli så liten som möjligt. Vid särskild förfrågan från Länsstyrelsen ska ni kunna redovisa hur ni beaktar ovanstående.

Jämställdhet

Vid särskild förfrågan från Länsstyrelsen ska ni kunna redovisa en jämställdhetsplan avseende er verksamhet.

Tillsyn och uppföljning

- Länsstyrelsen kommer att följa upp att uppdraget genomförs i enlighet med beslut.
- När Länsstyrelsens beslut vunnit laga kraft skapas ett ärende i undersökningsregistret.
- Undersökaren ska skicka ett igångsättningsmeddelande för fältarbetet med e-post till Länsstyrelsen. Först då kan ni påbörja uppdraget i Fornreg.
- Länsstyrelsen kan komma att göra fältbesök och Länsstyrelsen kan kalla till uppföljningsmöten utan att särskild ersättning utgår för undersökarens medverkan. Inför uppföljningsmöten kan underlag behöva sändas till Länsstyrelsen.
- När fältarbetet avslutats ska ni skicka ett meddelande med e-post till Länsstyrelsen.
- Länsstyrelsen ska omgående underrättas om större avvikelser och förändringar i förhållande till förfrågningsunderlag, undersökningsplan eller beslut (s k avvikelseanmälan).
- Länsstyrelsen ska meddelas om ni önskar byta ut ansvarig personal. Förändringar ska motiveras. Länsstyrelsen kommer att pröva frågan.
- Länsstyrelsen kan komma att efterfråga ekonomisk redovisning under pågående uppdrag.
- Digital dokumentation ska vid förfrågan tillsändas Länsstyrelsen.
- Efter slutfört fältarbete ska undersökaren ta initiativ till ett möte med Länsstyrelsen om undersökningens avrapportering. Fortlöpande avstämningar under bearbetning och manusarbete ska ske på undersökarens initiativ.
- Rapportmanus ska skickas till Länsstyrelsen för godkännande innan den mångfaldigas.
- Omfördelningar inom budget ska godkännas av Länsstyrelsen.
- Ekonomisk redovisning för den arkeologiska undersökningen ska redovisas till Länsstyrelsen enligt tidsplan. Uppställningen av den ekonomiska redovisningen ska följa den ordning som är i kostnadsberäkningen. Företagaren ska endast faktureras för de kostnader som har upparbetats för den arkeologiska undersökningen inklusive rapportering.

Kravspecifikation

Bifogade mallar (bilaga 1–2) ska användas för upprättande av er undersökningsplan och kostnadsberäkning utifrån detta förfrågningsunderlag och kravspecifikation.

Kravspecifikationen och mallarna följer samma rubrikordning.

Undersökningsplan

Undersökningsplanen ska upprättas i bifogad mall **Bilaga 1**

Infoga ert företagsnamn och/eller logotyp högst upp till vänster på varje sida i er undersökningsplan. Fyll i datum för upprättande av er undersökningsplan i sidhuvudet. Lägg in sidnumrering.

Fyll i era administrativa uppgifter.

Behåll Länsstyrelsens text ograverad och skriv er egen text i de markerade fälten, använd typsnitt Arial (10 pt) för er text.

Undersökningsplanen ska undertecknas av tilltänkt projektledare och ansvarig chef.

1) Kompetens

Kompetensredovisning, företag

De undersökare som för 2024 lämnat in kompetensredovisning och intresseanmälan för att utföra arkeologiska uppdrag i länet till Länsstyrelsen behöver endast ange eventuella kompletteringar eller förändringar av betydelse. De undersökare som inte lämnat in omnämnd dokumentation ska inkomma med sådan före anbudstidens utgång, upprättad enligt de mallar som finns på Länsstyrelsens hemsida.

Kompetensredovisning, personal

Endast den personal och de underkonsulter som undersökaren avser att anlita och som är aktuella för uppdraget ska anges i undersökningsplanen. Byte av ansvarig personal ska så långt möjligt undvikas. Eventuell ändring av personal ska meddelas Länsstyrelsen med motivering. *Länsstyrelsen kommer att pröva frågan.*

Om undersökningsplanen inte har författats av projektledaren ska detta anges och motiveras.

Kvalifikationer för personal och underkonsulter som tidigare inte varit verksamma i länet eller kan antas inte vara kända av Länsstyrelsen ska redovisas.

Specialister ska genomgående involveras i projektet så som vid upprättande av undersökningsplan, fältarbete och rapportarbete.

2) Vetenskaplig relevans

Undersökaren ska med utgångspunkt i de fornlämningar som uppdraget avser kortfattat redogöra för hur undersökaren uppfattar fornlämningarna i dess kulturhistoriska och naturgeografiska sammanhang främst i ett lokalt/regionalt perspektiv.

Undersökaren ska med utgångspunkt i de fornlämningar som uppdraget avser kortfattat redogöra för aktuellt forskningsläge och den vetenskapliga potentialen för lämningarna på platsen.

Skriv kortfattat och strukturerat, ange tydligt egna värderingar och ställningstaganden. Eventuella referenser kan läggas sist i er text och kan räknas bort från antal tecken. Undvik dock alltför många referenser.

3) Metoder och genomförande

De arkeologiska lämningarna ska undersökas i den utsträckning som det bedöms nödvändigt för att tolka aktiviteter och strukturer så att undersökningens syfte, inriktning och ambitionsnivå kan uppnås.

Undersökningen ska identifiera och avgränsa hus, gårdslägen, hantverks- och verksamhetsområden och andra aktivitetsytor för exempelvis sakral verksamhet inom boplatssområdet.

Undersökningen ska dokumentera samtliga hus med avseende på konstruktion och inre och yttre funktion.

Undersökningen ska ha en strategi för hur man kan tolka olika fyndkategorier på platsen utifrån ett mer översiktligt perspektiv med utmarksbruk och/ eller andra kompletterande verksamheter i kombination med jordbruk.

Alternativa prospekteringsmetoder kan föreslås om dessa bedöms vara relevanta som underlag inför undersökningen. Prospekteringsmetoderna ska vara vedertagna som arkeologisk metod.

Om metod, teknik eller utrustning som inte anses väl känd eller etablerad kommer att användas ska detta redovisas särskilt och motiveras.

- Metalledetektering ska utföras inledningsvis över hela undersökningsområdet och ska sedan användas under hela undersökningen vid behov.
- Markundersökningen ska inledas med en avbaning av undersökningsområdet.
- Anläggningar/kulturlager ingående i konstruktioner såsom hus ska prioriteras.
- Konstaterade huslämningar ska grävas i sin helhet.
- Samtliga kulturlager och mer samlade arbetsytor som koncentrationer av gropar, ugnar eller annan verksamhet ska om möjligt undersökas i sin helhet. Alternativt undersökas till en så pass hög grad som är tillräcklig för att besvara undersökningsplanens frågeställningar.
- Arkeobotaniska prover ska tas i eventuella brunnar eller vattenhål.
- 75% av anläggningarna ska undersökas samt fynd ska tillvaratas. Anläggningar som tillhör konstruktioner såsom huslämningar ska undersökas i sin helhet. Ett urval av övriga anläggningar kan snittas.
- Fornlämningens inre stratigrafiska struktur ska undersökas, tolkas och beskrivas till en grad som är tillräcklig för att besvara undersökningsplanens frågeställningar.

Fyndstrategin för den aktuella undersökningen ska beskrivas. Med fyndstrategi avses såväl en bedömning av förväntat fyndmaterial och en beskrivning av metoder för fyndinsamling som en redogörelse för hur fyndhantering och konservering ska genomföras.

Analyser

Analyser ska kopplas till undersökningens syfte och ambitionsnivå. Analysmetoderna ska vara vedertagna som arkeologiska analyser. Alternativa analysmetoder kan föreslås om de bedöms att de tillför kunskap till den arkeologiska tolkningsprocessen.

- En genomtänkt plan för provtagning ska presenteras i undersökningsplanen. Planen ska kopplas till undersökningens syfte.
- Specialister ska genomgående involveras i projektet så som vid upprättande av undersökningsplan, fältarbete och rapportarbete. Presentera hur eventuella osteologer, paleobotaniker och/eller andra specialister ska delta i projektet
- Jordprover ska tas för pollenanalyser och andra vedertagna analyser som kan visa på tex. förekomst av fröer, parasiter, gödsling och indelning inom huslämningar.
- Keramiken ska analyseras av specialist utifrån vedertagna metoder, bland annat tunnslipsstudier. Keramiken ska också sättas i relation till resultaten från undersökningarna som gjordes i samband med Lindkvist & Svenman 2018.
- Om möjligt ska det genomföras lipidanalyser av matrester på exempelvis keramik.
- Beskriv närmare hur ert arbete med det osteologiska materialet ska läggas upp samt eventuella analyser och vad de har för betydelse för förståelsen av benmaterialet och verksamheten på platsen.
- Metallurgiska analyser och/ eller andra analyser ska genomföras om det framkommer ugnar eller andra konstruktioner som tjärdalar för att fastställa deras funktion och hur de brukats.

4) Förmedling

En av undersökningens målgrupper är allmänheten. Ni bör ha förberedelse för flera fältvisningar. Information om fältarbetet kan i övrigt förmedlas via era vanliga kanaler.

Förmedling av resultat och tolkningar samt fyndmaterial av särskilt värde, så som föremål av metall/ädelmetall, under pågående undersökning ska ske restriktivt och inte förrän det godkänts av Länsstyrelsen.

Allmänna krav

Rapportering och dokumentation

En strategi för rapporteringens omfattning och utformning för den aktuella undersökningen ska redovisas. Med rapportstrategi avses en strategi för rapportering utifrån länsstyrelsens anvisningar och undersökningens syfte, inriktning och eventuella frågeställningar. Innehållet i rapporten ska spegla ny kunskap i förhållande till resultatet från äldre undersökningar.

För rapporteringen gäller Riksantikvarieämbetets föreskrifter och *allmänna råd om uppdragsarkeologi*, KRFS 2017:1 samt anvisningarna i Riksantikvarieämbetets *Vägledning för tillämpning av Kulturmiljölagen. Uppdragsarkeologi*.

Fynd

Fynden ska samlas in och hanteras med utgångspunkt i undersökningens syfte och ambitionsnivå.

Fynd ska omhändertas enligt Riksantikvarieämbetets anvisningar i *Fysiskt omhändertagande av arkeologiskt fyndmaterial* Rapport 2012–5 och *Vägledning för tillämpning av kulturmiljölagen, Uppdragsarkeologi*.

Samtliga fynd som påträffas under undersökningen ska samlas in, dokumenteras och sparas, möjligen med undantag för uppenbart sentida föremål, dvs yngre än 1850 och utan koppling till fornlämningarna, som efter registrering kan kasseras. Principer för gallring och kassering ska redovisas. Även gallrade fynd ska registreras och dokumenteras, gärna med foto, och redovisas i fyndlistan och rapporten.

Fyndlistan enligt Riksantikvarieämbetets mall ska laddas upp i Fornreg i samband med att rapporten levereras digitalt till Riksantikvarieämbetet. Undersökningens resultat ska redovisas i en rapport. Rapportens omfattning ska anpassas till undersökningens resultat. Rapporten ska redovisa materialet så fullständigt som möjligt och på ett tydligt, genomlyst och lättillgängligt sätt. All dokumentation ska redovisas. Om inte all dokumentation redovisas i rapporten ska det av texten tydligt framgå hur urvalet gjorts.

Det är viktigt att det på titelsidan står den fullständiga titeln och rapportens nummer som registreras i bibliotekens kataloger och vid arkivering. Titeln bör innehålla undersökningens namn, datering och lämningstyp. I övrigt bör följande uppgifter finnas: undersökningstyp, RAÄ- Lnr, socken, län, författare, undersökande institution och utgivningsår för rapporten.

Basrapporten bör som minst omfatta följande:

- Sammanfattning
- Utvärdering av måluppfyllelsen i relation till undersökningsplanen
- Beskrivning av undersökningens bakgrund och kulturmiljön
- Redovisning av utgångspunkter, syfte och frågeställningar
- Beskrivning av metod och genomförande
- Redovisning av databas och GIS-verktyg samt hur dessa använts
- Beskrivning av anläggningar/objekt
- Grundläggande tolkningar
- Sammanfattning av kunskapsläget och kunskapsbehovet för fornlämningarna/fornlämningsmiljön samt redogörelse för dess kunskapspotential.
- Förslag på aktuella frågeställningar till de aktuella fornlämningarna inför en arkeologisk undersökning, kopplat till ovan.
- Klargöra fornlämningarnas pedagogiska förutsättningar inför en arkeologisk undersökning
- Skalenliga kartor och ritningar/planer

- Fotografier och illustrationer
- Administrativa uppgifter
- Litteraturreferenser
- Listor eller tabeller över:

Fynd

Anläggningar

Schakt

Analys (14C, makro, osteologi etc.)

Undersökaren ska registrera fornminnesinformation som uppdraget genererar enligt följande:

Lämningsinformation ska registreras i Fornreg i enlighet med gällande praxis. Länsstyrelsen ska meddelas per e-post eller telefon när det finns lämningar att godkänna i Fornreg. Länsstyrelsen kommer att godkänna lämningsinformationen senast innan ärendet avslutas. I samband med Länsstyrelsens godkännande blir lämningsinformationen publik.

Undersökta ytor (shp* eller GeoJSON) ska laddas upp i Fornreg i samband med att lämningarna registreras.

Den av Länsstyrelsen godkända rapporten, eventuella analysrapporter och andra bilagor laddas upp i högupplöst format (PDF A) via Länsstyrelsens e-tjänst för komplettering eller yttrande enligt tidsplan.

I samband med att rapport, eventuella analysrapporter och andra bilagor levereras till Länsstyrelsen ska motsvarande laddas upp i högupplöst format (PDF A) i Riksantikvarieämbetets digitala system via Fornreg. Rapporten läggs då även in i Forndok. Länsstyrelsen ska meddelas när rapporten lagts in.

En digital rapport ska skickas till företagaren.

Fyndlista ska levereras enligt Riksantikvarieämbetets instruktion.

När ärendet avslutas hos Länsstyrelsen kan inte längre undersökaren komplettera lämningsinformationen.

Dokumentationsmaterial av betydelse ska tas om hand och ordnas så att det kan bevaras och bli tillgängligt. Med dokumentationsmaterial avses all dokumentation, digital eller analog, som upprättas inom undersökningen såsom: mätdata, ritningar, fotografier, beskrivningar, analysresultat, konserveringsrapporter samt andra handlingar som har betydelse för att förstå undersökningens genomförande.

Digitalt dokumentationsmaterial laddas upp i Riksantikvarieämbetets digitala system i den mån de tekniska förutsättningarna finns.

Som villkor för tilldelning av undersökningen gäller att dokumentationsmaterialet och all rapportering får publiceras och spridas av staten med en så kallad CC BY-licens (Creative Commons Attribution 4.0 International Public License som är översatt till svenska Creative Commons Erkännande 4.0 Internationella Publika Licens). Lantmäteriets kartor omfattas inte av licensen. Undersökaren ansvarar för att avtal finns för eventuellt upphovsrättsligt skyddade bilder och texter så att publicering med CC BY licens är möjlig.

Distribution

Redovisningen i form av en rapport ska skickas i två tryckta exemplar samt i ett digitalt exemplar i pdf-format, enligt Riksarkivets författningssamling, RA-FS 2009:2, 3 kap. 4§, vardera till Länsstyrelsen och Urbanica AB, i ett tryckt exemplar samt i ett digitalt exemplar till berörd kommun samt i ett tryckt exemplar till berört länsmuseum. Rapporten i pdf-format ska laddas upp i Fornreg. Det är en fördel om rapporten även kommer att finnas tillgänglig digitalt på er hemsida.

Tidplan

En översiktlig tidsplan ska redovisa hur ni avser att lägga upp ert arbete.

Organisation och kvalitetssäkring

Undersökaren har redovisat sin organisation i "Intresseanmälan" för år 2024

(11 § punkt 1–2 KRFS 2017:1). Kompletteringar kan göras anpassade till den aktuella undersökningen.

Undersökaren har i "Intresseanmälan" för år 2024 redovisat internt kvalitetssäkringssystem och egenkontroll (ansvarsförhållanden inom organisationen, administrativa rutiner och ekonomisk redovisning) (11 § punkt 4 KRFS 2017:1). Undersökaren har i "Intresseanmälan" för år 2024 redovisat rutiner för upprättande, lagring och kvalitetssäkring av dokumentationsmaterial (11 § punkt 6 KRFS 2017:1).

Kostnadsberäkning

Kostnadsberäkningen ska upprättas i bifogad mall (bilaga 2). Tabellen kan utökas med ytterligare rader för poster där specificering efterfrågas.

Infoga ert företagsnamn och/eller logotyp högst upp till vänster på varje sida i er kostnadsberäkning. Fyll i datum för upprättande av er kostnadsberäkning i sidhuvudet. Fyll i era administrativa uppgifter. Behåll Länsstyrelsens text ograverad och skriv er egen text i de markerade fälten, använd typsnitt Arial (10 pt) för er text.

Kostnadsberäkningen ska undertecknas av tilltänkt projektledare och ansvarig chef.

Kostnader ska anges som ett beräknat pris exklusive moms. På begäran ska ett mer detaljerat kostnadsunderlag tillställas Länsstyrelsen.

I posten projektledning ska tid för samråd med Frostslingan tas med, till exempel för uppstartsmöte, framtagande av underlag etcetera. Denna tid ska specificeras. Beräkna för ca 12 timmar.

Vid behov kan beräknas för rekognoserande fältbesiktning inklusive resekostnader i samband med att ni planerar inför fältarbetet. Kostnaden ska då läggas i posten projektledning och specificeras.

Kostnader för konservering undantas från prisjämförelse.

Kontakter

Uppdragsgivare, Urbanica AB
Kontaktperson: Björn Lundman
Tel 070-601 75 57
e-post: bjorn@urbanica.se

Länsstyrelsens handläggare:

Ulf Fransson,

Tfn. 010-22 33 261

e-post: ulf.fransson@lansstyrelsen.se

Figurer:

1. Översiktskarta med undersökningsområdet
2. Karta med undersökningsområde

Bilagor:

1. Mall undersökningsplan.
2. Mall kostnadsberäkning.

